

Retningslinjer for konsensus ved beslutninger

(Jfr. vedtektenes § 4.4.a og 5.4 og den generelle kultur som ligger til grunn for organisasjonen.)

1. Konsensusbegrepet

NKR er et redskap for kirker og trossamfunn i Norge som arbeider for kristen enhet, inspirert av Jesu bønn: "Må de alle være ett." Det innebærer at medlemssamfunnene og de som representerer disse behandler hverandre med respekt og kjærlighet.

Konsensus er en prosess der vi søker etter en felles oppfatning i et møte uten at vi benytter formell avstemning. Det er videre en prosess der vi involverer oss i en genuin dialog som er respektfull, og som gjensidig støtter og styrker hverandre.

Vi har nådd konsensus når ett av følgende skjer:

- Alle de som har rett til å være med å fatte beslutninger er enige om et resultat (enstemmig), *eller*
- De fleste er enige. De som ikke er enige aksepterer at de har blitt hørt og at de kan leve med resultatet. På denne måten er det enighet om at møtet har nådd konsensus.

Konsensusprosedyrer gir rom for å konsultere, utforske, stille spørsmål og reflektere sammen. Å fatte beslutninger etter konsensusmodellen oppmuntret også til å lytte til hverandre og utvikle gjensidig forståelse mellom ulike kirkelige tradisjoner. Det vil som oftest ta mer tid og det krever mye disiplin både fra ordstyrere og deltakere. Det må være regler som styrer prosessene. Hensikten er primært å komme frem til felles forståelse heller enn til flertallets vilje.

Enighet om et resultat er ikke begrenset bare til å bekrefte ordlyden i et forslag. Det kan være hva man har blitt enige om. Men det kan også være at man har nådd konsensus om et annet resultat, inkludert den muligheten at man er enige om å avslå et forslag, eller om å henvise en sak til ytterligere bearbeiding, eller til å bekrefte at kirker kan innta ulike posisjoner i forhold til den aktuelle saken.

Ved bruk av konsensusprosedyre regner man med at alle lytter for også å søke etter andres innsikt. Å søke etter konsensus innebærer en holdning av respektfull forventning siden alle delegater arbeider mot et felles mål.

2. Noen praktiske regler

Alle deltakere i et møte får utlevert fargede kort (blått og oransje – farger valgt av hensyn til at også fargeblinde skiller mellom disse to fargene). Kortene benyttes for å gi uttrykk for tilslutning til ideer som blir fremført (oransje) eller for å markere uenighet (blått). Ordstyrerne kan anmode om bruken av disse kortene ved hvert innlegg.

Ordstyrerne kan be plenum om å diskutere et spesielt tema i små grupper, bl.a. for å bringe dialogen ut av en situasjon tilsynelatende uten løsning.

Ordstyrerne kan underveis i dialogen sjekke ut konkrete områder der det allerede er enighet.

Ordstyrerne må klargjøre handlingsalternativer når konsensus synes vanskelig å oppnå. Noen spørsmål i en slik situasjon:

- Må vi fatte en beslutning i dag?
- Kan dette forslaget behandles i den forståelse at noen av medlemmene ikke kan støtte dette?
- Har vi stilt de rette spørsmålene?

Det kan oppstå en situasjon hvor det er nødvendig å fatte beslutning. Dette til tross for at møtet er langt fra konsensus om en sak. I slike tilfeller kan man gå til avstemning dersom 85 % av deltakerne gir sin tilslutning til dette. Dette må også sees i sammenheng med pkt 3, Sikkerhetsventiler.

3. Sikkerhetsventiler

Når et møte søker etter en felles forståelse av veien videre i en sak, er det også nødvendig å sikre at ingen skal bli presset inn i en uakseptabel posisjon. Alle meninger er verdifulle og når en minoritet, etter å ha lyttet til og ha gjennomtenkt en sak, ikke kan akseptere det som har blitt møtets oppfatning, understrekes følgende forhold:

a) Hva er det konsensus om?

Det kan være konsensus om at det er mulig for medlemssamfunnene å ha ulike standpunkter til en bestemt sak. Dette kommer frem og bekreftes i ordlyden i vedtaket eller resolusjonen.

b) Konsensus – ikke alltid enstemmig

Definisjonen av konsensus er ikke begrenset til enstemmighet. Det kan også være konsensus når de fleste er enige, og de som ikke er enige er tilfreds fordi deres synspunkter har blitt hørt, diskusjonen har vært både grundig og korrekt og at deres kirke/trossamfunn ikke er omfattet av den enighet som er protokollført i angjeldende sak.

c) Anførelse av minoritetenes oppfatninger

Selv om alt er gjort for å nå konsensus, så kan man i enkelte saker allikevel ikke komme til enighet. Dersom det allikevel er nødvendig å avslutte en sak umiddelbart, vil en mulighet kunne være at møtet aksepterer de vurderinger som de fleste representantene har gjort, samtidig som noen få står for noe annet. De som ikke er enige med flertallet, men likevel kan akseptere resultatet, benytter sin rett til å anføre sin mening i en egen protokolltilførsel.

d) Forståelse av egenart (ekkleziologisk selvforståelse)

Når en representant mener at en sak som blir tatt opp strider mot vedkommende kirke/trossamfunns forståelse av sin egenart, kan representanten be om at saken ikke blir tatt opp til behandling. Dette må da vurderes av vedkommende representant sammen med andre representanter fra samme eller beslektet kirkefamilie. Hvis det er enighet om at dette går mot det aktuelle medlemssamfunns selvforståelse, vil saken bli trukket fra sakskartet for saker det skal besluttes om. Saken vil imidlertid kunne bli drøftet uten realitetsbehandling og både forberedelsesmaterieell og referat fra samtale vil bli sendt til medlemssamfunnene for studier og kommentarer.

e) Et medlemssamfunn kan handle etter selve møtet

Hvis et medlemssamfunn etter at møtet er avsluttet kommer frem til at det ikke kan støtte møtets beslutning, kan kirken gi offisiell melding om dette til NKR og det vil bli føyd inn i protokollen eller det vil bli informert om på annen måte. Dette endrer imidlertid ikke selve vedtaket.